ובל שבן ברא לברתא. אע"ג דאמרינן לעיל אין שני זכרים חשובים בני בנים הרי הן כבנים. קס"ד שמת הזכר או הנקבה והיה לו בן

ר"ת דפתידה זו אינו משמיש אלא כשהוא רולה ללאת בדרך אם הוא וקשיא לרב הונא: כי סניא ההיא להשלים. כגון שלא היה לו לוקן אלא

דקאי שפיר הגן נמקום הנת: הייב אדם לפקוד את אשתו. אומר

רחוק ממנה לא יצא לדרך אא"כ ישוב

אליה ויפקדנה (כ) או במשמיש או

בשאר דברים וידבר על לבה ופריך

מהתם נפקא ליה מלמד שהאשה

משתוקקת על בעלה כשיוצא לדרך

ומסתמא כיון שמתאוה לו יש לו לפוקדה

דהמכבד אשתו עליו הכתוב אומר אז

תקרא וגו' ומשני אמר רב יוסף לא

נצרכה אלא לאשתו נדה ה"ג בכל

המפרים ישנים והכי פי׳ דחד קרא

אתא דאפילו באשתו נדה יש לו לפוקדה

וכמה עונה אע"פ שאסור לשמש מ"מ

שמחה ותענוג הוא לה הואיל ורוצה

לנאת בדרך והכי אמרי' בריש הדר

(עירובין סג: ושס) הישן בקילעה שחיש

ואשתו ישנים שם עליו הכתוב אומר

נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה ואמר

רב יוסף התם ואפילו אשתו נדה ומה

שהגיהו בספרים לא נצרכה אלא סמוך

לוסתה אין נראה כלל דהגיהו כן לפי

שרולין לפרש דפקידה היינו תשמיש

ובשבועות (דף יח: ושם) מוכיח דסמוך

לוסתה מדאורייתא מוהזרתם את בני

ישראל וגו׳ ועוד דמוקי לה ביולא לדבר

הרשות וא"כ אפילו למאן דאמר (נדה

דף טו.) ווסתות דרבנן אם כן סמוך

לווסתה נמי דרבנן מכל מקום למה

יהא מותר ביולא לדבר הרשות:

םמוך לפירקן. אבניו נמי קאי

לף עו: ושם) ואע"ג דקטן לא תקינו ליה

רבנן נשוחין כדחמרינן לקמן (בפרק

אלמנה (דף סח.) מ"מ להכי תקינו ליה

נשואין דלא הויא בעילתו בעילת זנותם:

והנושא את בת אחותו. פירש

אבל אחותו נקט לפי שמשדלתו בדברים

ושכיח שנושה בתה ור"ת הומר דדוקה

נהט בת אחותו לפי שהיא בת מולו

כדחמרי׳ בהנשרפין (סנהד׳

רשב"ם דה"ה בת אחיו

כבן ובת הכא שבא מכח מי שפטרתו מפריה ורביה פשיטא שיצטרף עם אחות אביו או עם אחי אמו אין אבי האב חייב עוד בפריה

לקמן ע. קדושין ד.],ומוספתה פ״חו.

ג) [בשאלתות פרשת הברכה

איתא לר׳ אבא בר ובדאן,

ד) ולהמו חד:ז. ב) טירוביו

ק:, ו) שבועות יח: נדה סג:, ו) [נ"ל רבה],

ת) סנהדרין עו:, ע) ג"ו

הן, ל) וועי׳ היטב תום׳

לקמן לו: ד"ה נשא ותוספות סנהדרין עו: ד"ה

סמוך], מ) [ב"ב קי. מס' סופרים ספט"ו], () [עיין

תוס׳ לקמן לט. ד״ה ספקן,

גליון הש"ם

צג א מיי פט"ו מהלי אישות הלכה ה וחמו

עשין מח סימן א סעיף ו: צד ב מיי׳ שם הלכה ד מוש"ע שם ס"ה: צה ג ד מיי שם הלכה ה

טור שו"ע שם סעיף י. צו ה טוש"ע שם סי ה

מעיף א בהג"ה: צו וז טוש"ע א"ח סי רת סעי א וטוש"ע י"ד סימן קפד סעיף י: צה ח מיי פ"ד מהלי איסורי ביאה הלכה יב ופ״ח הלכה ג טוש״ע יד שם סעיף ב: צמ ט (טור) שו"ע שם

סעיף י [בהג"ה] ע א"ח סימן רמ סעיף א: ק י מיי' פט"ו מהלכות ק י מיי פטייו מהכנות אישות הלכה יט: קא ב מיי פכ"א מהלי איסורי ביאה הלכה

כה סמג לאוין קכו טור אה"ע סימן א: קב ל מיי' פ"ב מהלכות

תורה אור השלם 1. כִּי כֹה אָמֵר יְיָ בּוֹרֵא הַשְּׁמִים הוא הָאֱלֹהִים יצר הָאָרֶץ וְעשָׁה הוּא כוֹנְנָה לֹא תֹהוּ בְּרָאָה לְשֶׁבֶת יְצְרָה אֲנִי יִי וְאֵין ישעיהו מה יח 2. וַיַּעַן לְבָן וַיּאמֶר אֶל יַגְעָקֹב הָבְּנוֹת בְּנֹתִי יַצְעָקֹב הַבְּנוֹת בְּנֹתִי יַגְעָן לְּבָּן וַיִּאנִי אָּר אתה ראה לי ָבְּילְּיָהֶ בָּיֹּלֶּיוּ יְבֶּיּלֶיּוּ אָעֲשֶׂה הוא וְלִבְנְתֵי מְה אֶעֲשֶׂה לְאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אַשר יַלָדוּ:

אָשֶר יָלְדה: בראשית לא מג 3. וְאַחַר בְּא חָצְרוֹן אֶל בָּת מְכִיר אָבִי גִּלְעָד הוא לְקָחָה וְהוּא בָּן שַשִּים שְׁנָה וְתַּלֶד לו אָת

מני אָפְרִים שְׁרְשָׁם בַּעְמְלַק אַחֲרֶיךְ בְּנְיָמִין בַּעַמְטֶיךְ מְנִי מְרֵדוּ מְחֹקְקִים וּמִוֹּבוּלְן מֹשְׁכִים מְחֹקְקִים וּמִוֹּבוּלְן מֹשְׁכִים

יב ביני ... שופטים ה יד 5. לִי גִלְעָד וְלִי מְנַשָּׁה. ַנְאֶפְּרֵיִם מֶעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי:

תהלים ס ט ינותים טט 6. בַּבּקֶר וְרַע אֶת וַרְעֶךְ וְלְעֶרֶב אֵל תַּנַּח יָדֶךְ כִּי אינר יודע אי זה יכשר הָוֶה אוֹ זָה וְאָם שְׁנֵיהֶם

קהלת יא ו 7. וְנֶתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר וְּאַנָּה נַפְשְׁךְּ בַּבְּקְר וּבַצֹאן וּבַיִּון וּבַשָּׁכְר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְּאָלְרְּ נַפְּשֶּׁרְ וְאָכַלְתָּ שָׁם לִפְנֵי יִי אֱלֹהָירְ וְשְׂמֵחְתָּ אַתָּה

וְבֵיתֶךְ: דברים יד כו 8. וְרֵאשִׁית כָּל בִּכּוּרֵי כֹל וְכָל תְרוֹמַת כֹּל מִכֹּל תרומותיכם לַבּהֲנִים יִהְיֶה וְרֵאשִׁית אַרְסוֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַכּּהַן

קרים לְהָנִיחַ בְּרֶכָה אֶל בֵּיתֶף: יחזקאל מד ל 9. וַיּאמֶר

יי אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר פנגדו: בראשית ב יח 10, האם אין עזרתי בי ותשיה נדחה ממני: איוב זי ג' 11. עד מתי תתחמקקין הבת השובבה כי בל יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר: יומיהו לא כא 12. וְדְדְעֶתְּ בִּי שָׁלוֹם אָהֵלֶךְ וּפָּקַרתְ נְוָךְ וְלֹא תַחֲטָא: איוב ה כר 13. אַל הָאשָׁה אָמר הַרְבָּה אַרְבָּה עַצְבוֹנַךְ וְהַרְנַךְ בְּעֵצֶב תַּלְדִי בָנִים וְאֵל אִישָּׁךְ תָּשׁוּקָתַרְ וְהוּא יִמְשָׁל בָּרִ: בראשית ג טו

פריה ורביה תיובתא דרב הונא תיובתא: בני בנים הרי הם כבנים: סבר אביי למימר ברא לברא [א] וברתא לברתא וכ"ש ברא לברתא אבל ברתא לברא לא א"ל רבא יולשבת יצרה בעיא והא איכא דכולי עלמא מיהת יתרי מחד לא ולא והא אמרי ליה רבנן מלרב ששת נסיב איתתא ואוליד בני ואמר להו בני ברתי בני נינהו התם דחויי קמדחי להו ידרב ששת איעקר מפירקיה דרב הוגא אמר ליה רבה לרבא בר מארי •מנא הא מילתא דאמור רבנן בני בנים הרי הן כבנים אילימא מדכתיב בהבנות בנותי והבנים בני אלא מעתה והצאן צאני הכי נמי אלא דקנית מינאי הכא נמי דקנית מינאי אלא מהכא ואחר בא חצרון אל בת מכיר אבי גלעד ותלד לו את שגוב וכתיב ימני מכיר ירדו מחוקקים וכתיב זיהודה מחוקקי מתניתין דלאו כרבי יהושע דתניא רבי יהושע אומר נשא אדם אשה בילדותו ישא אשה בזקנותו היו לו בנים בילדותו יהיו לו בנים בזקנותו שנא' יבבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד פובים ר"ע אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנא' בבקר זרע את זרעך וגו' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרם וכולן מתו בפרק אחר מפני שלא נהגו כבור זה לזה והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוםי

כדאמרי׳ מי רוב בנים דומין לאחי האסיי: ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם התמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה א"ר מתנא הלכה כרבי יהושע אמר רבי תנחום א"ר חנילאי הכל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא מובה בלא שמחה דכתיב יושמחת אתה וביתך בלא ברכה דכתיב °להניח ברכה אל ביתך בלא מובה דכתיב ילא מוב היות האדם לבדו במערבא אמרי בלא תורה בלא חומה בלא תורה דכתיב ייהאם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני בלא חומה דכתיב

יינקבה תסובב גבר רבא בר עולא אמר בלא שלום דכתיב ייוידעת כי שלום אהלך ופקדת גוך ולא תחמא"אמר ריב"ל כל היודע באשתו שהיא יראת שמים ואינו פוקדה נקרא חומא שנאמר וידעת כי שלום אהלך וגו' ואמר

מת אחד מהם יאו שנמצא סרים לא קיים ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם

ריב"ל יחייב אדם לפקוד את אשתו בשעה שהוא יוצא לדרך שנא' וידעת כי שלום אהלך וגו' הא מהכא נפקא

מהתם נפקא ואל מניאישך תשוקתך מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך א"ר יוסף ילא

נצרכה אלא יסמוך לווסתה וכמה האמר ירבא עונה יוהני מילי לדבר הרשות אבל לדבר מצוה מימרידי י*ו*ת"ר

האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה יוהמשיאן סמוך לפירקן

עליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אהלך שהאוהב את שכיניו והמקרב את קרוביו לוהנושא את בת אחותו

שבני בנים הרי הן כבנים כי תניא ההיא להשלים מיתיבי מאבני בנים הרי הם כבנים

לרבא: תרי מחד. והשני מת בלא בנים לא קיים הזקן פריה ורביה: איעקר מפרקיה דרב הונח. שהיה מחריך בדרשיו ולריכים למי רגלים ומעמידים עלמן ונעקרים (א) כדתניא בבכורות (דף מד:): מנא הא מילתא כו'. אבני בתו קאי דבן בנו פשיטא לן: מני מכיר ירדו מחוקקים. ולא מלינו למימר מבני בניו אלא מבני בתו דהא כתיב קרא אחרינא יהודה מחוקקי ולא משכחת לה דליתו מתרוייהו אלא הכי דנפקו מחוקקים מחלרון מבתו של מכיר אלמא בני בתו כבניו: מתניתין. דהתני אא"כ כו' הא אם יש לו יבטל דלא כר׳ יהושע: לערב. לעת זקנתו: אי זה יכשר. איזה זרע יהא הגוו ויכא שמים ומתקיים: מגבס עד אנטיפרס. (א) רש"י ד"ה איעקר וכוי מנקרים כדאימא לקמן [בין העיירות הללו היו כולם]: שמם. דף סד ע"ב הס"ד: שנשתכחה תורה: ביתך. אשה: האם אין עורתי בי. חשתי דכתיב (ברחשית כ) עזר כנגדו מיד תושיה נדחה ממני שלריך לעסוק בלרכי ביתו ותלמודו משתכח: וידעת כי שלום אהלך. בזמן שיש לך אהל ואין אהלו אלא אשתוי שנאמרי שובו לכם לאהליכם: ואין פוקדה. בתשמיש בעת עונתה: כי שלום אהלך. שלימה ביראת שמים: בשעה שיולה לדרך. משום שמתחוה לו בחותה שעה יותר: משוקתך. תאותך: ה"ג לא נלרכה אלא סמוד לווסתה. [אע"ג] דאמור רבנן (שבועות דף יח:) חייב אדם לפרוש מאשתו וכו׳ ואפ״ה כשיולא לדרך יפקדנה: עונה. אם רגילה לראות ביום אסורה כל היום

ואם רגילה לראות בלילה אסורה כל

הלילה: וה"מ. דחייב לפוקדה כי

אזל לדבר הרשות אבל לדבר מצוה

לא משום דטריד במלוה אי נמי

מיטריד בתשמיש ויבטל ממצוה: יותר

מגופו. דזילותא דאיתתא קשה

מדגברה: והנושה בת החותו. גיעגועי

אדם רבין על אחותו יותר מן אחיו

ומתוך כך נמלא מחבב את אשתו:

ורביה. וטעמא שהיה לו למת בן הא לאו הכי לא קיים דשבת בעינן

בן חחד ונשח הבן חשה והוליד בת

פטור הוקן שהרי השלים זה את חובתו

אבל אי הוה ליה מעיקרא זכר ונקבה

ואפילו מתו בלא בנים קיים פריה

ורביה: דכולי עלמא. בין לאביי בין

, גם' מנא הא מילתא דאמור רבנן דבני בנים חרי הן כבנים. עיין יומא דף סו ע"ב ולעיל דף יז ע"א ובפי' רש"י בחומש בראשית כ י"ב ובמ"ב ח כו וברד"ה שם ובח"ל מו יט כה ובמהרש"ח ח"ח סוף סוטה ד"ה א"ל

הנהות הב"ח

דף סד ע"ב הס"ד: (3) תום' ד"ה חייב וכו' מא"מ. ונ"ב ס"א אינו ואפשר ליישב דה"פ זה אינו השפת פיישבינט פי הם מינו תשמיש עכ"פ ואפילו סמוך לווסתה אלא או בתשמיש כשהווסת רחוק או בשאר יברים [סמוך סמוך כדאמרינן לקמן. נ"ב דף סט ע"ב והעיקר בר"פ מרש דף קיג בד"ה שמח:

הגהות הגר"א נ"ב גי" הרמב"ם אבל ברא לברתה וברתה לברה לה א"ל כו' ובזה מתורץ קושיות תוס' ד"ה וכ"ש:

מוסף רש"י

עד שבא ר"ע אצל רכותינו שבדרום. **תלמידיו היו** (עי׳ רש״י כתובות מ. ורשב״ם ב״ב עב.). משתוקקת. מתאוה לתשמיש (ערובין ק:). והמכבדה. נתכשיטין נאין (סנהדרין עו:).

תוספות ישנים חייב אדם לפקוד אשתו בשעה שיולא לדרך. פ״ה שהפקידה היא בו ולא נהירא דהא וכיון דמדאוריית' אסור ישראל והורתם

לה תלמודא בסמוך לוסתה אוהרה לבני ישראל שיפרשו

השתח איתורא שלמות בשל מי למו לתכנים למו לפוקדה עולה ו"מי (בנדרים) (בעירובין ס"ג) דשייך פקידה בדברים אפילו. ריצוי והכי ריל והמי יש לפוקדה עולה ו"מי (בנדרים) (בעירובין ס"ג) דשייך פקידה בדברים אפילו באשמו גדה דקאמר כל הישן בקילעא שאיש ואשמו ישנים עלוי הכחוב אומר ואת שי עני עני מגרשון מגיח היישינן וגם רייל [כאן] הכי אע"ג דאמור רבנן חייב אדם לפרוש מאשמו סמוך לווסמה וסד"א שמא נהדרין פרק אלו הנשרפין (עוד): והנושא בת אמומו לפי שהיא בת גילו כדאמרינן רוב בנים דומין ביטשנו. מענוגיה ומוקים לה מלמודא אפילו באשמו נדה דסד״א דסיישינן שמא ירגילנו בדבר עבירה קמ״ל דלא חיישיע יבעל מחוך רבוי דברים ויעבור על מצוח חכמים [קמ״ל]: והכלוה סלע לעני בשעת דחקו פירשתי בסנהדרין